

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/z-milosci-do-matki/165170,Jadwiga-Zarugiewicz-18791968.html>
27.04.2024, 00:11

Jadwiga Zarugiewicz (1879-1968)

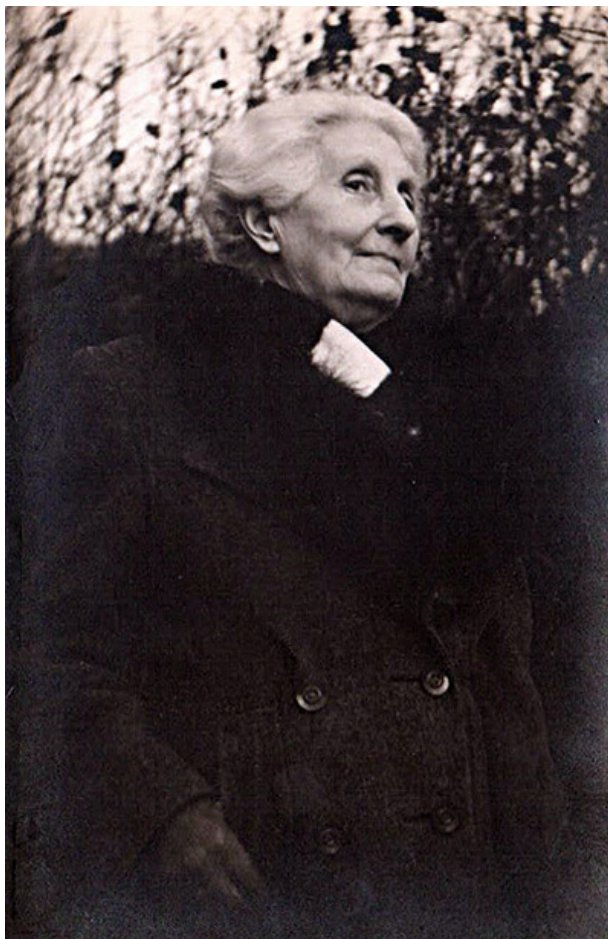
Matka chrzestna Nieznanego Żołnierza

Urodzona w 1878 r. w Kutach, w znanej rodzinie polskich Ormian, miała z mężem Andrzejem Zarugiewiczem czworo dzieci. Była zaangażowana w działalność społeczną i charytatywną. Jej najstarszy syn Konstanty, ochotnik w wojnie polsko-bolszewickiej, w wieku zaledwie 19 lat bohatersko poległ w obronie Zadwórze (17 sierpnia 1920 r.). Pograżonej w bólu matce, pomimo licznych starań, nigdy nie udało się odnaleźć ciała ukochanego syna.

Pięć lat później, po podjęciu decyzji o budowie w Warszawie Grobu Nieznanego Żołnierza – symbolizującego ofiarę wszystkich polskich żołnierzy, którzy poświęcili życie w walce o niepodległość – matkę bohatera spod Zadwórze poproszono o wskazanie jednej z trzech trumien żołnierzy ekshumowanych na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie. Dokonując wyboru trumny z ciałem bezimiennego obrońcy Lwowa, który miał niebawem spocząć w stolicy odrodzonej Rzeczypospolitej, Jadwiga Zarugiewiczowa stała się symboliczną matką chrzestną wszystkich poległych żołnierzy Wojska Polskiego.

To nie przypadek, że Konstanty bez wahania podjął się walki o niepodległość Polski – bronił Lwowa już w listopadzie 1918 r. jako jedno z Orląt. Matka wychowała syna w duchu patriotyzmu, wpajając idee przywiązania do Ojczyzny, której nie było jeszcze wówczas na mapach świata.

Po II wojnie światowej musiała opuścić rodzinny i ukochany Lwów, o który walczył i za który zginął jej syn. Pozostałe dzieci mieszkały w różnych częściach Polski. Po śmierci

Jadwiga Zarugiewiczowa (domena publiczna)

męża Jadwiga Zarugiewiczowa mieszkała przez pewien czas u córki w Krakowie, następnie u syna Waława w Białymstoku. Zmarła w 1968 r. w Suwałkach, gdzie została pochowana i zapomniana.

Dopiero w 2016 roku Jadwiga Zarugiewiczowa spoczęła na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie. Została uroczyście pochowana ogromnej kwaterze wojennej żołnierzy Wojska Polskiego z 1920 roku, poległych w wojnie polsko-bolszewickiej, wśród towarzyszy broni swego syna.

W 2016 r. została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski za „wybitne zasługi w pielęgnowaniu pamięci o najnowszej historii Polski”.